

Asia: VN/34790/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismiasetuksen toimeenpanosta ja Tullin hallinnosta annetun lain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismi-asetuksen toimeenpanosta ja Tullin hallinnosta annetun lain muuttamiseksi.

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/34790/2022

MTK ry kiittää mahdollisuudesta lausua em. asiasta ja toteaa seuraavaa:

Hiilirajamekanismi on oleellinen väline, kun yhteensovitetaan päästökaupan ja vähenevien päästöoikeuksien ilmaisjaon toimia hiilivuodon ehkäisemiseksi. Järjestelmä on monimutkainen ja varmasti monet kolmasmaa-toimijat kyseenalaistavat järjestelmän WTO-yhteensopivuuden ja maksujen määrittelyn laskentaperusteet.

Pidämme hallituksen esityksen valmistelussa erikoisena sitä, että lisättäessä lannoitteet asetuksen toimialaan, ei Maa- ja metsätalousministeriötä eikä lannoitteiden käyttäjiä lisätty Työ- ja elinkeinoministeriön valmisteluryh-mään pohtimaan esille nousevia ongelmakohtia.

Hiilirajamekanismin piirissä on termin lannoitteet alta vain typpilannoitteet, joista merkittävä osa on tuotu Ve-näjältä ennen viime vuonna laajentunutta kriisiä Ukrainassa. Hyökkäyssodan globaalien ruokaturvan vaikutuksia EU on sitoutunut yhdessä muiden maiden kanssa minimoimaan takaamalla ruokaketjun tuotteiden liikkuvuuden Venäjältä maailmalle niin lopputuotteina kuin tuotantopanosten osalta.

Tässä lausunnossa ei ole tarkoitus arvioida lannoitteiden lisäämisen merkitystä hiilirajamekanismin piiriin, vaan tuoda esille muutamia haasteita, joita maksuja perivä jäsenmaan toimivaltainen viranomainen kohtaa, kun maksujen suuruuden arviointi on siirretty osittain jäsenmaille.

Lannoitteiden tuontiin liittyy tiettyihin maihin kohdistuvat polkumyyntitullit muiden tullien lisäksi. Polkumyynti-tullien perusteina on käytetty samoja perusteita kasvihuonekaasupäästöjen kustannusten ja edullisen energian yhteisvaikutuksesta kuin hiilirajamekanismin laskennassakin on pohjana. Toimivaltainen viranomainen tarvitsee selkeät ohjeet, miten maakohtaiset polkumyyntitullit ja perinteiset tullit huomioidaan laskentamallissa. Työnja-ko komission ja jäsenmaan velvoitteiden kanssa pitää olla selkeä, jotta toimenpiteen työllistävä vaikutus voidaan minimoida.

Hallituksen esityksessä mainitaan myös, että tässä on kysymys omien varojen keräämisestä EU:lle. On esitetty arvioita, joiden mukaan hiilirajamekanismin hallinnollinen kustannus ylittää merkittävästi perittävien maksujen suuruuden. Tekstissä viitataan, että komission kustannusten määrää ei ole pystytty tarkasti arvioimaan. Esillä on ollut myös kokonaan uuden viraston perustaminen komission velvoitteiden täyttämiseen. Muualla on viitattu myös siihen, että jäsenmaa saisivat hallinnollisena korvauksena hiilirajamekanismin maksujen perimisestä saman korvauksen kuin tullien perinnästä (25 %). Tästä ei ole mainintaa esityksessä.

Oleellinen huomio esityksessä on myös, että tässä vaiheessa ei ole käsitystä siitä, vaikuttaako hiilirajamekanismin käyttöönotto Suomen EU-maksutaakkaan. Käytännössä tämä tarkoittanee sitä, muuttaako hiilirajamekanismi oleellisesti EU:n jäsenmaksujen maksuprofiilia jäsenmaiden välillä.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Päivi Nerg

Juha Ruippo

elinvoimajohtaja

johtaja

Ruippo Juha
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry